



Elfojtott emlékek vannak, de hitelesek a források, amit el kell fogadni – hangzott el mintegy huszonöt érdeklődő, köztük szép számú homoródalmási származású előtt csütörtök délután a múzeum képtárában, ahol az almási származású **Oláh Sándor** társadalomkutatónak a csíkszeredai Pro Print kiadónál megjelent, *Kényszerek – Tanúságtevők* című új kötetét mutatták be.

Történetek a Homoródok mentéről

A könyvben tíz, visszaemlékezések alapján megírt történet kapott helyet, illetve egy interjú a szerzővel – az írások nagy része már megjelent az elmúlt években a Székelyföld folyóiratban, melynek szerkesztője, a csíkszeredai **Molnár Vilmos** méltatta az almási szociográfus új, de az eddigi munkáitól nem nagyon eltérő művét.



Eltűzeltek volna a forrásanyagot

Mit hiszünk el és mit nem? – tevődött fel a kérdés a könyvbemutatón, amit Molnár Vilmos azzal indokolt, hogy manapság ha az ember három magyarországi televízióadó híradását nézi meg este egy adott eseményről, háromféleképpen találják ugyanazt a történetet. Feltehető a kérdés, hogy kinek és hogy higgyünk, amikor évtizedekkel ezelőtti forrásokkal dolgozunk, vagy az akkori idők tanúit szólaltatjuk meg. Oláh Sándor ezt tette, az oral history (szóbeli közlés) módszer segítségével, illetve hiteles dokumentumokat, forrásanyagokat használva.



Félve beszélnek a régi dolgokról

A kötetben jobbra személyes történetekről van szó: egyszerű emberekéről, akik a huszadik század nagyon nehéz évtizedeiben próbáltak emberként és magyarként a szülőföldön megmaradni. „Kényszerekről, függésről, alkalmazkodási módokról van szó. Minél szélesebb társadalmi körkép derül ki ezekből, ha valaki időt szán rá és végigolvassa a könyvet.” – jelentette ki a szerző, aki az is hangsúlyozta, hogy ami a szekuritáté egykori beszervezett embereinek történeteit illeti, különbséget kell tenni a kényszerített, megfélemlített egyszerű emberekről, akik alig adtak használható információt a szekunak és az olyanok között, mint a kötetben szereplő Izsák Vilmos egykori lelkes, aki három egyetemi tanárt juttatott börtönbe.

Oláh szerint azért fontos visszaemlékezni ezekre a régi, több esetben tragikus, de minimum szomorú történetekre, hogy azok napjainkban ne fordulhassanak elő többé. Tapasztalatai szerint egyesek még most is félve beszélnek a néhány évtizeddel ezelőtti történésekről, nem beszélve arról, hogy a fennmaradt dokumentumok, jegyzőkönyvek ellentmondanak az érintettek által elmondottaknak.

A kötetben két írás is foglalkozik Homoródalmás nagy szülöttével, a huszadik századi erdélyi magyar irodalom egyik legnagyobb alakjával, **Szabó Gyulával**. Oláh Sándor kötete olvasmányos: nem tele lábjegyzetelt történelmi szakszövegeket, hanem kerek történeteket tartalmaz, amiket érdeklődéssel forgathat a szűkebb pátriánk múlt századi története iránt érdeklődő olvasó. Nagyapáink, nagyanyáink szomorú életeit.